

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	20. oktober 2016

SAK NR 077-2016

KVALITETS-, AKTIVITETS- OG ØKONOMIRAPPORT PER SEPTEMBER 2016

Forslag til vedtak:

Styret tar kvalitets-, aktivitets- og økonomirapporten per september 2016 til etterretning.

Hamar, 18. oktober 2016

Cathrine M. Lofthus
administrerende direktør

1. Hva saken gjelder

Status per september 2016 framgår av vedlagte rapport. I denne saken pekes det på noen utviklingstrekk og utfordringer, samt hvordan disse følges opp.

2. Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Fristbrudd og ventetider

Samlet vurdering er at den positive utviklingen i fristbrudd og ventetider i regionen fortsetter. Andelen fristbrudd for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet ligger i overkant av en prosent i 2016. Dette representerer en klar forbedring, og til sammenligning var andelen fristbrudd for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet 5,3 prosent per september 2015. Tilsvarende andel fristbrudd for ventende pasienter er 0,7 prosent per september 2016 mot 3,6 prosent per september 2015. Fokus på fristbrudd vil fortsette for å sikre at den positive utviklingen og status opprettholdes.

Gjennomsnittlig ventetid for pasienter som har fått helsehjelpen påstartet er redusert gjennom året, og ligger per september på 59,7 dager, hvilket er godt under kravet om 65 dagers ventetid. I september er gjennomsnittlig ventetid på 63,3 dager. Gjennomsnittlig ventetid er noe høyere i august og september enn gjennomsnittet hittil i år, noe som er knyttet til naturlig sesongvariasjon og effekter av sykehusstreiken. Gjennomsnittlig ventetid hittil i år er redusert med 9,8 dager i forhold til tilsvarende periode i fjor.

For pasienter som fortsatt venter, er ventetiden 24,4 dager kortere i september 2016 enn den var på samme tid i 2015. Reduksjon i antall ventende fortsetter og er redusert fra 127 000 i september 2015 til 103 700 i september 2016. Antall langtidsventende, dvs. pasienter som har ventet over ett år, er også noe redusert de siste månedene. Per september 2016 er det 1 073 av de 103 700 pasientene som står på ventelistene i regionen som er henvist før 1. november 2015 og ikke har juridisk frist for når helsehjelpen skal være påstartet. Det er viktig å sikre at også denne gruppen blir ivaretatt på en god og forsvarlig måte, og utviklingen i antall ventende innen denne kategorien følges spesielt opp.

Det rapporteres ikke på status for pakkeforløp til styret per september. Dette skyldes mangelfull rapportering for Oslo universitetssykehus som følge av at NPR ikke har benyttet riktig rapporteringsformat. Dette gjør at det mangler anslagsvis 70-80 prosent av volumet det ordinært rapporteres for. Helse Sør-Øst RHF vil rapportere på ordinær måte til styret per oktober.

DRG-aktivitet

Rapportert antall DRG-poeng for døgnbehandling, dagbehandling og poliklinisk aktivitet i henhold til "sørge for"-ansvaret ligger om lag 13 000 poeng høyere per september 2016 enn per september 2015, tilsvarende 2,2 prosent. I forhold til budsjett ligger antall DRG-poeng om lag 7 800 poeng for lavt, tilsvarende 1,3 prosent. Den elektive aktiviteten er noe påvirket av sykehusstreiken, og flere foretak har meldt om noe redusert aktivitet i den forbindelse.

Prioritering av psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Kravet fra Helse- og omsorgsdepartementet er at det skal være en høyere vekst innen psykiskhelsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) enn somatikk på regionnivå.

Veksten skal måles i gjennomsnittlig ventetid, kostnader, årsverk og aktivitet (polikliniske konsultasjoner). Kostnader per tjenesteområde rapporteres tertialvis, og omtales derfor ikke i styresaken per september.

Gjennomsnittlig ventetid

Gjennomsnittlig ventetid er redusert fra samme periode i 2015 innen alle tjenesteområder. Den største reduksjonen er innen TSB, hvor det er en reduksjon på vel 23 prosent. Reduksjonen innen psykisk helsevern er imidlertid lavere enn innen somatikk. Det har det siste året vært stor oppmerksomheten knyttet til reduksjon av antall langtidsventende, som kun har dreid seg om somatikk. Helse Sør-Øst RHF er fornøyd med utviklingen, men konstaterer at ventetidsutviklingen innen BUP ikke er tilfredsstillende.

Bemanning

Antall månedsværk har økt mer innen somatikk enn innen psykisk helsevern og TSB. Dette er også blant annet en følge av arbeidet med å redusere ventetider og spesielt langtidsventende innen somatikk, i tillegg til å redusere antall fristbrudd.

Polikliniske konsultasjoner

Norsk pasientregister (NPR) har gitt informasjon om antall konsultasjoner i 1. tertial knyttet til nye personellgrupper som inngår i ISF i 2016. For å vurdere endringen fra 2015 til 2016 er antall refusjonsberettigede polikliniske konsultasjoner eksklusive konsultasjoner knyttet til de nye personellgruppene beregnet. Det er videre forutsatt at antall konsultasjoner knyttet til de nye personellgruppene utgjør samme andel av den totale aktiviteten både per 2. tertial og for hele året, som i 1. tertial (3,8 prosent).

Status viser da at det i forhold til samme periode i 2015 er størst vekst innen TSB og også høyere vekst innen psykisk helsevern enn innen somatikk.

Bemanningsutviklingen

Bemanningsutviklingen er fortsatt bekymringsfull. Foretaksgruppen har hittil i år en økning på 754 månedsværk sammenlignet med samme periode i 2015. Av merforbruket per september på 723 månedsværk i forhold til budsjett, står Oslo universitetssykehus og Sykehuset Østfold for om lag 500 månedsværk. Merforbruket er i all hovedsak relatert til somatikk. Det er igangsatt et eget regionalt prosjekt vedrørende bemanningsutvikling og ressursstyring, inkludert aktivitetsbasert bemanningsplanlegging. Prosjektet er imidlertid stoppet som følge av sykehusstreiken og videre tiltak vil bli diskutert i foretaksgruppen generelt og spesielt med helseforetak som har utfordringer med bemanningsutviklingen.

Totale lønnskostnader eksklusive pensjonskostnader ligger per september cirka 57 millioner kroner høyere enn budsjettet, noe som tilsvarer 0,2 prosent. I dette tallet er det inntatt om lag 40 millioner kroner som positivt budsjettavvik knyttet til lønnsoppjøret. Foreløpige beregninger viser at lønnsoppjøret for 2016 kan ha et positivt budsjettavvik på om lag 100 millioner kroner.

Resultat

Rapportert resultat per september er på 235,7 millioner kroner, med et tilhørende negativt budsjettavvik på 315,0 millioner kroner. Perioderesultatet viser et overskudd på 84,7 millioner kroner, med et tilhørende positivt budsjettavvik på 19,1 millioner kroner. Det er positivt at Oslo universitetssykehus hadde et positivt budsjettavvik i september, noe som i all hovedsak skyldes etterkoding av aktivitet per 2. tertial tilsvarende om lag 850 DRG-poeng med tilhørende aktivitetsbaserte inntekter på 17,9 millioner kroner.

Det er flere og sammensatte årsaker til det svake økonomiske resultatet inneværende år. Felles for de fleste helseforetak er lavere DRG-aktivitet enn budsjettet, med tilsvarende lavere ISF-refusjoner. I tillegg er det et større forbruk av innleie av helsepersonell og ekstrahjelp/overtid enn budsjettet, samt høyere varekostnader enn budsjettet.

Det er fire helseforetak som har rapportert betydelige negative resultater og budsjettavvik i år; Akershus universitetssykehus, Oslo universitetssykehus, Sykehuset Telemark og Sykehuset Østfold. Resultatutviklingen i disse helseforetakene er fremdeles meget bekymringsfull.

Det er opprettet et eget økonomiteam i Helse Sør-Øst RHF som blant annet skal bidra med analyser og vurderinger av den økonomiske situasjonen på foretaks- og klinikknivå ved foretakene nevnt ovenfor. I tillegg vil arbeidet bestå i å skaffe seg innsikt i budsjettprosessen i det enkelte foretak og bidra til kvalitetssikring av denne prosessen.

Sykehuset Telemark, Sykehuset Østfold og Sørlandet sykehus har tidligere meldt inn årsestimater som vil kunne innebære negative avvik fra årsbudsjettet på henholdsvis 40, 125 og 20 millioner kroner. I tillegg har Akershus universitetssykehus meldt inn ett oppdatert årsestimat som vil gi et negativt avvik fra årsbudsjett på 124 millioner kroner.

De fire ovenfornevnte helseforetakene har meldt inn årsestimater som samlet sett vil gi negative avvik fra årsbudsjettene på 309 millioner kroner.

Helse Sør-Øst RHF har per september et årsestimat som er 190 millioner kroner bedre enn budsjett. Dette er bedret med 100 millioner kroner fra estimat avgitt per august og er knyttet til redusert årsprognose fra Norsk pasientskadeerstatning (NPE). Bedringen av prognosen skyldes i hovedsak at utviklingen så langt i 2016 viser at antall saker meldt til NPE fra den offentlige helsetjenesten har gått ned i forhold til på samme tid i fjor. Likeledes har erstatningsutbetalingene så langt i 2016 vært lavere enn tidligere lagt til grunn.

Status for foretaksgruppen per september tilsier at det er realistisk å oppnåbudsjettmålet på 745 millioner kroner i 2016..

3. Administrerende direktørs anbefaling

Administrerende direktør konstaterer at den positive utviklingen innen fristbrudd og ventetider fortsetter. Det vil fortsatt være tett oppfølgingen av helseforetakenes arbeid med fristbrudd og ventetider. I tillegg er det stort fokus på både lokale og regionale tiltak knyttet til pakkeforløpene.

Når det gjelder prioritering av psykisk helsevern og TSB innfrir ikke foretaksgruppen samlet sett alle eiers krav, men administrerende direktør er fornøyd med at veksten i antall inntektsgivende polikliniske konsultasjoner synes å bli høyere innen psykisk helsevern og TSB enn innen somatikk.

Den økonomiske utviklingen ved fire av helseforetakene er bekymringsfull. Disse helseforetakene følges tett opp hva gjelder igangsatte og planlagte tiltak for å oppnå resultatkravene, i tillegg til vurdering av behov for ytterligere tiltak. Det er etablert et økonomiteam som skal bistå de fire helseforetakene med både analyser og vurderinger, samt budsjettprosessen.

Administrerende direktør anbefaler at styret tar kvalitets-, aktivitets- og økonomirapporten per september 2016 til etterretning.

Trykte vedlegg:

- Rapport per september 2016

Utrykte vedlegg

- Ingen